

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS ŪKIO SUBJEKTŲ, PERKANČIŲ–PARDUODANČIŲ ŽALIĄ
PIENĄ IR PREKIAUJANČIŲ PIENO GAMINIAIS, NESĄŽININGŲ VEIKSMŲ
DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. XII-1907 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR.
XIIIP-5004“ PROJEKTO**
TAP Nr. 20-1462; TAIS Nr. 20-10197(2)

2020-08-28 Nr.NV-2371

Vilnius

Įvertinę Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos ūkio subjektų, perkančių–parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiais, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XII-1907 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIP-5004“ projekto (toliau – Projektas) atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Projekto pirmojoje pastraipoje nurodytiną korektišką Seimo valdybos 2020 m. birželio 30 d. sprendimo numeris – Nr.SV-S-1653. Be to, kadangi Projektas teturi vieną punktą, atsisakytina antrosios pastraipos numeravimo, atitinkamai 1.1-1.22 papunkčius pernumeruojant 1-22 punktais.

2. Atsižvelgiant į tai, kad Projekto 1 p. įvestas trumpinys „Įstatymo projektas“ yra skirtas Lietuvos Respublikos ūkio subjektų, perkančių–parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiais, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XII-1907 pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIP-5004 (toliau – Projektas Nr. XIIIP-5004), o Projekto Nr. XIIIP-5004 1 straipsniu yra nauja redakcija dėstomas visas Lietuvos Respublikos ūkio subjektų, perkančių–parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiais, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymas (toliau – keičiamas įstatymas), Projekto 1.1 p. vietoje nuorodos į „Įstatymo projekto“ 1 str., pateiktina nuoroda į Projekto Nr. XIIIP-5004 1 straipsniu nauja

redakcija dėstomo keičiamo įstatymo 1 str., įvedant atitinkamą trumpinį, kuris toliau vartotinas ir kituose Projekto siūlymuose.

3. Projekto 1.2 p. tikslintinas, nurodant korektiškas *viešosios įstaigos* Kaimo verslo ir rinkų *plėtros* agentūros (toliau – Agentūra) pavadinimą.

4. Atsižvelgiant į tai, kad keičiamo įstatymo 2 str. 5 d. formuluojama nuostata dėl žalio pieno pardavėjų skirstymo į grupes, pagal parduodamo žalio pieno kiekį per *vieną reguliariai parduodamo žalio pieno tiekimo laikotarpį*, nustatytą Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatyme, Projekto 1.3 p., kuriame nurodomas žalio pieno pardavėjų skirstymas į grupes pagal parduodamą žalio pieno kiekį per *vieną dieną*, atitinkamai koreguotinas (atitinkamai koreguotinas ir Projekto 1.8 p.). Be to, šio papunkčio nuostata aiškiai formuluotina, nustatant, kad siūloma atsisakyti keičiamo įstatymo 2 str. 5 d. apibrėžtos sąvokos „žalio pieno pardavėjų grupės“.

5. Projekto 1.4 p. (atitinkamai ir kituose Projekto papunkčiuose, pvz., 1.6, 1.8, 1.10 p.) atsisakytina perteklinio žodžio „įsakymu“, t.y. teikiant nuorodą į žemės ūkio ministro nustatytą bazinių pieno sudėties rodiklių žalią pieną.

6. Atsižvelgiant į keičiamo įstatymo 2 str. 8 d. pateiktą žalio pieno pirkimo-pardavimo sutarties apibrėžimą, remiantis kuriuo tai yra *rašytinė* sutartis, atsisakytina Projekto 1.7 p. formuluojamo pasiūlymo, kaip perteklinio.

7. Atsižvelgiant į Projekto 1.9 p. išdėstyto pasiūlymo esmę bei siekiant teisinio reguliavimo aiškumo ir nuoseklumo, siūlytina Projekto 1.5 p. siūlomoje apibrėžti „žalio pieno pirkimo-pardavimo sutarties“ sąvokoje nurodyti, kad tai „rašytinė sutartis, pagal kurią sutartomis sąlygomis, už sutartą žalio pieno pirkimo kainą ir sutartų priedų ir priemokų dydžius perduodamas *sutartas* žalio pieno *kiekis*“, o Projekto 1.9 p. atitinkamai pateikti tokia siūlomą keičiamo įstatymo 3 str. 3 d. naujo draudžiamo nesąžiningo veiksmo formuluotę – „žalio pieno pardavėjams mokėti priemokas ir priedus už perkamą žalią pieną, kurių dydžiai kartu (bendra suma) būtų didesni kaip 20 proc. žalio pieno pirkimo kainos. Visi priedai ir priemokos, kurie yra susiję su perkamu–parduodamu žalio pieno kiekiu, yra laikomi žalio pieno pirkimo–pardavimo sutarties esmine sąlyga“. Be to, šiame Projekto papunktyje pateiktinas išsamus pagrindimas (be kita ko, įvertinant ir neigiamas suinteresuotų institucijų ir kitų subjektų išvadas) siūlymams, kad visi priedai ir priemokos kartu negali būti didesni už būtent 20 proc. žalio pieno pirkimo kainos bei kad visi priedai ir priemokos, kurie yra susiję su perkamu–parduodamu žalio pieno kiekiu, yra laikomi žalio pieno pirkimo–pardavimo

sutarties *esmine sąlyga* (šiuo aspektu pildytinas ir Projekto 1.11 p. antrojoje pastraipoje pateiktas siūlymas dėl kainos sumažinimo pagrindimo taikymo ir žalio pieno pirkimo–pardavimo sutartims, kurios sudaromos tarp tų pačių ūkio subjektų, pasibaigus ankstesnei sutarčiai (tęstinėms sutartims), taip pat Projekto 1.8 p. antroje pastraipoje pateiktas siūlymas dėl skirtingos žalio pieno kainos, jei jis pagamintas pagal sertifikuotas kokybės sistemas). Atkreiptinas dėmesys, kad remiantis Teisėkūros pagrindų įstatymo 16¹ str. ir Konkurencijos įstatymo 4¹ str. turėtų būti atliktas teisės akto projekto nuostatų poveikio konkurencijai vertinimas.

8. Projekto 1.10 p. tikslintinas redakciniu aspektu, pateikiant siūlymą keičiamo įstatymo 3 str. 3 d. papildyti tokiu draudžiamuoju nesąžiningu veiksnu - „žalio pieno pardavėjams taikyti kitas nuoskaitas už perkamą žalią pieną, negu *nustatytos* Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro *tvirtinamoje* pieno supirkimo *tvarkoje*“.

9. Atkreiptinas dėmesys, kad 2020 m. gegužės 28 d. priimtas Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 pakeitimo įstatymas Nr.XIII-2987, kuris įsigalios 2020 m. lapkričio 1 d., ir kuriuo Viešojo administravimo įstatymas išdėstytas nauja redakcija (toliau - naujasis VAĮ). Atsižvelgiant į tai, kad remiantis Seimo statute įtvirtintomis teisėkūros procedūromis bei Projekto 1.21 p. pateiktu pasiūlymu dėl Projekto Nr. XIIP-5004 įsigaliojimo, Projektas Nr. XIIP-5004 neįsigaliojotų anksčiau minėtos datos, Projekto 1.13, 1.15 ir 1.16 p. pateikti siūlymai dėl ūkio subjektų priežiūros institucijų teisių ir pareigų bei ūkio subjektų veiklos priežiūros peržiūrėtini jų suderinamumo su naujuoju VAĮ kontekste bei atsisakytina perteklinių ir atkartojančių, o dalinai ir prieštaraujančių naujojo VAĮ nuostatoms siūlymų, prireikus pateikiant nuorodas į atitinkamą naujojo VAĮ reguliavimą:

9.1. Projekto 1.13 p. tikslintinas, kadangi jame siūlomo keičiamo įstatymo 6 str. 1 d. 1-3 p. didžia dalimi atkartoja naujojo VAĮ 12 str. nuostatas, 6 str. 1 d. 4 p. atkartoja naujojo VAĮ 31 str. 3 d. 4 p., o 6 str. 2 d. 1 d. yra perteklinė naujojo VAĮ 1 str. 1 ir 9 d., 31 ir 33 str. dėstomų nuostatų atžvilgiu.

9.2. Atsižvelgiant į tai, kad remiantis naujojo VAĮ 2 str. 5, 10 ir 11 d., 10 str. 2 ir 3 d., išnagrinėjus prašymą atlikti tyrimą, ūkio subjektų priežiūros institucija turėtų priimti administracinį sprendimą, o tokių prašymų pateikimą ir nagrinėjimą bei administracinių sprendimų priėmimą ir įteikimą reguliuoja naujojo VAĮ 10, 11 ir 13 str., Projekto 1.15 p. pildytinas pateikiant konkrečius pasiūlymus tikslinti (atsisakyti) keičiamo įstatymo 8 str. 1-3 d. ir 6 d. nuostatų, kaip perteklinių ir tam tikra apimtimi nederančių su minėtomis naujojo

VAĮ nuostatomis (dėl prašymo formos, jo nagrinėjimo terminų, atsisakymo nagrinėti prašymą pagrindų).

9.3. Atsižvelgiant į tai, kad poveikio priemonių ūkio subjektams taikymo reguliavimas yra įtvirtintas naujojo VAĮ 37 str., taip pat keičiamo įstatymo 8 str. 5 d., kaip perteklinių ir atkartojančių naujojo VAĮ 37 str. nuostatas, atsisakytina Projekto 1.16 p. pateiktų pasiūlymų keisti keičiamo įstatymo 9 str. Be to, kadangi keičiamo įstatymo 8 str. 5 d. numato kitokius principus (pagrindus), kuriais vadovaujantis ūkio subjektų priežiūros institucija priimtų sprendimą skirti atitinkamas poveikio priemones, pateiktinas siūlymas šią nuostatą derinti su naujojo VAĮ 37 str. 1 d. bei papildyti keičiamo įstatymo 10 str. nustatyta poveikio priemone – įspėjimu. Atitinkamai įvertintini minėti pagrindai, pateikti Projekto 1.17 p. Be to, kadangi Projektu siūloma poveikio priemonių reguliavimą derinti su Viešojo administravimo įstatymu, Projekte pateiktinas pasiūlymas visame Projekte Nr. XIIP-5004 vieningai vartoti „poveikio priemonių“ sąvoką (pvz., Projekto Nr. XIIP-5004 5 str. 2 d., 8 str. 4 d. 1 p.)

9.4. Atsižvelgiant į tai, kad keičiamame įstatyme vartojamos Viešojo administravimo įstatyme apibrėžtos sąvokos, Projektas pildytinas siūlymu atitinkamai pildyti keičiamo įstatymo 2 str., nustatant, kad kitos jame vartojamos yra suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Viešojo administravimo įstatyme. Projektas taip pat pildytinas pasiūlymu pildyti keičiamo įstatymo 2 str., nustatant, kad kitos jame vartojamos yra suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatyme (dėl keičiamo įstatymo 3 str. 3 d. 2 p. minimos „reguliariai parduodamo žalio pieno tiekimo laikotarpio“ sąvokos).

10. Projekto 1.17 p. pateikti siūlymai dėl keičiamo įstatymo 10 str. tikslintini šiais aspektais:

10.1. Siekiant teisinio aiškumo, tikslintina nuostata, kuria nustatoma, kad bauda iki 1,0 procento yra nustatoma „nuo įsigytos ar parduotos žalio pieno vertės už *praėjusius* finansinius metus, *kuriomis buvo padaryti* šioje dalyje nurodyti draudžiami veiksmai“. Aiškiai apibrėžtina, ar 1 proc. būtų skaičiuojamas nuo žalio pieno vertės už finansinius metus, ėjusius prieš finansinius metus, kuriais buvo padaryti šioje dalyje nurodyti draudžiami veiksmai, ar nuo žalio pieno vertės už finansinius metus, kuriais buvo padaryti šioje dalyje nurodyti draudžiami veiksmai.

10.2. Siūlymas pildyti keičiamo įstatymo 10 str. 2-4 d. nuostatomis dėl mažareikšmio teisės aktų pažeidimo yra perteklinis Viešojo administravimo įstatymo 36⁹ str.

(naujojo VAI 38 str.) atžvilgiu, todėl jų atsisakytina. Be to, atskleistina, kaip keičiamo įstatymo 10 str. 1 d. siūlomas nustatyti įspėjimas ūkio subjektui, pažeidusiam atitinkamas keičiamo įstatymo nuostatas, savo esme ir pasekmėmis skirtusi nuo žodinės pastabos, pateikiamos nustačius mažareikšmį keičiamo įstatymo reikalavimų pažeidimą (žr. Viešojo administravimo įstatymo 36⁹ str., naujojo VAI 38 str.), bei įvertintinas poreikis įspėjimo, kaip poveikio priemonės, atsisakyti (jei tokios poveikio priemonės nebūtų atsisakyta, atsižvelgiant į tai, kad įspėjimas nėra ekonominė sankcija, Projekto 1.17 p. pildytinas siūlymu atitinkamai pakeisti keičiamo įstatymo 10 str. pavadinimą).

11. Projekto 1.19 p., siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, tikslintinas šiais aspektais: 1) nuoseklumo prasme keičiamo įstatymo 10 str. 11 d. pirmasis sakinytis dėstyti šios dalies pabaigoje; 2) kadangi pagal siūlomą reguliavimą galėtų išeiti taip, kad skiriamos baudos dydis būtų lygus pusei maksimalios baudos, apskaičiuotos pagal šio straipsnio 1 d., tiek esant tik lengvinančių aplinkybių („neturi *viršyti* pusės maksimalios baudos“), tiek esant tik sunkinančių aplinkybių („turi būti *ne mažesnis* kaip pusė maksimalios baudos“), toks siūlymas tikslintinas.

12. Vertinant Projekto 1.20 p. pateiktą pasiūlymą dėl keičiamo įstatymo įgyvendinimo stebėsenos, atskleistinas keičiamo įstatymo 11 str. nuostatų santykis su Teisėkūros pagrindų įstatymo ketvirtajame skirsnyje nustatyta galiojančio teisinio reguliavimo *ex post* vertinimo tvarka, įsigaliojusia 2020 m. balandžio 1 d., bei įvertintinas poreikis keičiamo įstatymo atžvilgiu taikyti Teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtintą vieningą *ex post* vertinimo tvarką, o ne palikti išimtinį reguliavimą.

13. Projekto 1.22 p. tikslintinas, kadangi iki Projekto Nr. XIII-5004 *paskelbimo*, jo įgyvendinamieji teisės aktai negalėtų būti priimti, todėl 6 mėn. terminas žalio pieno pirkimo-pardavimo sutarčių peržiūrėjimui ir patikslinimui pagal Projekto Nr. XIII-5004 *ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų* nuostatas turėtų būti nustatytas nuo Projekto Nr. XIII-5004 *įsigaliojimo*.

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Ieva Peciukonienė